

Sygn. akt V CSK 187/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa Z. Sp. z o.o. w S.

przeciwko E. S.A. w K.

o zaniechanie czynów nieuczciwej konkurencji i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 października 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 23 listopada 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej
kwotę 2520 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej E. S.A. w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7 - 8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotne zagadnienie prawne zostało skonstruowane na kanwie dopuszczalności wykorzystania przez konkurenta jednego elementu składającego się na prawnie chronioną tajemnicę przedsiębiorstwa w odniesieniu do procesu technologiczno - produkcyjnego dotyczącego urządzeń wykorzystujących proste rozwiązania techniczne i zmierzało do wyjaśnienia czy w sytuacji, gdy chronioną na podstawie art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (j. t. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm. - dalej: „u.z.n.k.”), tajemnicą przedsiębiorstwa - stosownie do stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., V CSK 176/13, OSG 2014, nr 9, poz. 64 - jest wiedza i doświadczenie, które obejmują cały zespół elementów tworzących proces technologiczno - produkcyjny, w tym rozwiązania konstrukcyjne urządzenia, dokumentacje techniczną, sposób (metodę) produkcji, użyte materiały itp., zaś ochronie na podstawie tego przepisu podlega cały proces produkcyjny urządzenia, wykorzystanie przez konkurenta jedynie jednego elementu tego procesu, nie podlegającego samodzielnej ochronie, jakim jest wiedza o rozwiązaniu technicznym jako takim, przy wdrożeniu do produkcji urządzenia w swoim przedsiębiorstwie, połączone z przeprowadzeniem w tym przedsiębiorstwie od podstaw całego, długotrwałego procesu technologiczno - produkcyjnego urządzenia (wiążącego się z poniesieniem znacznym nakładów, powołaniem zespołu konstruktorów, opracowaniem na podstawie własnych prób i doświadczeń, „od podstaw” niezbędnej dokumentacji technicznej urządzenia nie będącej wierną kopią dokumentacji konkurenta i dokonaniem konstrukcji prototypu oraz stosownych testów zewnętrznych, itp., stanowi wykorzystanie tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 1 u.z.n.k.

Sformułowane przez stronę pozwaną zagadnienie prawne nie przystaje do stanu faktycznego sprawy, a w konsekwencji nie zachodzi potrzeba jego wyjaśnienia.

Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności (art. 11 ust. 4 u.z.n.k.).

Według wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych sądów *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), budowa ogólnej struktury modułowej urządzeń produkcji strony pozwanej typu SZR - 1 i SZR - 2 jest prawie identyczna z taką budową urządzenia strony powodowej typu SZR - 8. W urządzeniach tych występują bardzo podobne moduły mogące realizować funkcje, jakich oczekuje się od powszechnie dostępnych na rynku urządzeń typu SZR, w tym także innych producentów. Z porównania schematów poszczególnych modułów powyższych urządzeń strony pozwanej i urządzenia strony powodowej wynika, że schemat płytki produkcji pozwanej jest prawie identyczną kopią płytki produkcji urządzenia strony powodowej. Moduły produkcji pozwanej powstały jako modyfikacja schematów będących własnością strony powodowej. Oprogramowania urządzeń pozwanej i powódki są miejscami identyczne i posługiwały się tymi samymi komentarzami (nawet co do kropki). Występowały także takie same nazwy zmiennych oraz fragmenty takiego samego kodu, co oznacza, że program strony pozwanej został napisany na podstawie programu strony powodowej, a zastosowane przez pozwaną modyfikacje są niewielkie. Znaczne różnice pomiędzy przedmiotowymi urządzeniami odnoszą się jedynie do wyglądu zewnętrznego paneli czołowych urządzeń.

Przełącznik SZR - 8 opracowany został na podstawie dokumentacji technicznej urządzenia pod nazwą Centrala Sygnalizacyjna Awaryjna typu MSA - 8, co do którego pomiędzy stronami toczył się spór zakończony prawomocnym wyrokiem zobowiązującym stronę pozwaną do zaniechania wytwarzania, oferowania oraz wprowadzania do obrotu następujących urządzeń: szybkiego przełącznika pośredniczącego PS-6, przełącznika sygnalizacyjnego CS - 2 A/B/C/D, przełącznika kontroli drożności obwodów wyłączających CW-3-A/B, przełącznika czasowego PT - 1, przełącznika przełączającego zasilanie podstawowe na rezerwowe DC PZ - 1, przełączników pomocniczych PD - 2, PP - 4, PP - 6, przełącznika bistabilnego (3P) PB - 1 i (3P) PB - 2, Centralnej Sygnalizacji Awaryjnej CSA - 1 i rezystora bezindukcyjnego RD3X50WG.

Ponadto w powołanym przez pozwaną wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., V CSK 176/13, zapadłym pomiędzy stronami w sprawie dotyczącej m.in. Centralnej Sygnalizacji Awaryjnej i rezystora bezindukcyjnego

wyjaśniono, że na tajemnicę przedsiębiorstwa dotyczącą produkcji określonego urządzenia może składać się i zazwyczaj składa się wiedza i doświadczenie, które obejmują cały zespół elementów tworzących proces technologiczno - produkcyjny, w tym rozwiązania konstrukcyjne urządzenia, dokumentację techniczną, sposób, (metodę) produkcji, użyte materiały itp. Tajemnicą przedsiębiorstwa jest w takim przypadku cały proces produkcyjny i okoliczność, że jeden z jego elementów, np. konstrukcja urządzenia, jest łatwy do poznania na podstawie informacji powszechnie dostępnych dla osób, które zazwyczaj tym się zajmują, nie pozbawia przedsiębiorcy możliwości objęcia całego procesu poufnością. Na proces taki składa się bowiem wiedza, doświadczenie, użyte środki i nakłady, które pozwoliły konkretnemu przedsiębiorcy na wykorzystanie powszechnie dostępnych informacji dotyczących budowy urządzenia i stworzenie, już na podstawie własnych prób i doświadczeń, dokumentacji technicznej, określonego sposobu produkcji, linii technologicznej i użytych materiałów.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w doktrynie, jak i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, skarżąca wiąże z określeniem relacji klauzuli generalnej deliktu nieuczciwej konkurencji z przepisami rozdziału 2 u.z.n.k., w szczególności w zakresie możliwości kumulatywnej kwalifikacji zachowania wyczerpującego znamiona „stypizowanego” deliktu nieuczciwej konkurencji również jako deliktu z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. Według skarżącej Sady obu instancji bezzasadnie zakwalifikowały zarzucane pozwanej zachowanie wykorzystania chronionej na rzecz strony powodowej tajemnicy

przedsiębiorstwa przy opracowaniu i produkcji urządzeń SZR - 1 i SZR - 2 jako czyn nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 11 ust. 1 u.z.n.k. oraz jednocześnie, jako delikt nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 u.z.n.k.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.z.n.k., czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazywanie, ujawnianie lub wykorzystywanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej, jeżeli zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy.

Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Czynem nieuczciwej konkurencji jest m.in. naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa (art. 3 ust. 1 i 2 u.z.n.k.).

W orzecznictwie zostało już wyjaśnione, że art. 3 ust. 1 u.z.n.k. ma charakter również korygujący w tym znaczeniu, że do przyjęcia odpowiedzialności z tytułu czynu nieuczciwej konkurencji, także do zastosowania konkretnego przepisu rozdziału 2 u.z.n.k. (w tym art. 11 u.z.n.k.), konieczne jest, by było działaniem sprzecznym z prawem lub dobrymi obyczajami, zagrażającym lub naruszającym interes innego przedsiębiorcy lub klienta (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., V CSK 176/13 i powołane tam orzecznictwo).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego

przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w uwzględnieniu roszczenia, co do którego nie nastąpiło skutecznie rozszerzenie powództwa, i co do którego brak było zawisłości sporu w rozumieniu art. 192 k.p.c., a więc nastąpiło orzeczenie ponad żądanie pozwu, sprzecznie z art. 193 § 2¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 321 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., a powyższe naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, skutkujące uwzględnieniem dodatkowych roszczeń nieobjętych żądaniem pozwu.

Kwestionowane przez stronę pozwaną rozszerzenie powództwa pismem z dnia 19 marca 2015 r. nie dotyczyło roszczeń głównych, lecz obejmowało roszczenie (uboczne) odsetkowe od zgłoszonego w pozwie roszczenia głównego o charakterze pieniężnym (k. 586). Niewątpliwie doszło do eksponowanego już w apelacji naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 132 § 1 k.p.c., skoro przepis ten nie ma zastosowania do pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 r., III CZP 95/15, OSNC 2017, nr 1, poz. 7), a ponadto pełnomocnik strony powodowej przesyłając odpis pisma procesowego zawierającego zgłoszenie żądania odsetkowego od należności głównej, jako adresata wskazał pełnomocnika strony pozwanej, przy czym pismo to zostało wysłane na adres siedziby pozwanej Spółki, a nie na adres pełnomocnika (k. 585).

Powyższe naruszenie przepisów prawa procesowego nie miało jednak wpływu na wynik sprawy, czego zresztą skarżąca nie wykazuje w skardze kasacyjnej jak tego wymaga art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Należy zauważyć, iż na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku przez Sąd pierwszej instancji pełnomocnik strony powodowej w obecności pełnomocników strony pozwanej powołał się na treść pisma procesowego z dnia 19 marca 2015 r. w zakresie dotyczących zgłoszonego roszczenia odsetkowego, natomiast w odpowiedzi na to, pełnomocnik strony pozwanej nie składając zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., wnosił o oddalenie powództwa w całości (k. 681), uzasadniając m.in., że wobec

braku zasady odpowiedzialności strony pozwanej, wszelkie dalsze roszczenia strony powodowej są również nieuzasadnione (k. 682). Zatem skoro pełnomocnik strony pozwanej ustosunkował się merytorycznie do żądania odsetkowego (zależnego od bytu roszczenia głównego pieniężnego zgłoszonego w pozwie), objętego pismem procesowym z dnia 19 marca 2015 r., to brak było podstaw do przyjęcia, iż Sąd pierwszej instancji orzekł o roszczeniu odsetkowym z naruszeniem art. 321 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe (1 800 zł + 720 zł) ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 5 w zw. z § 8 pkt 20 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. poz. 1804, ze zm., w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. poz. 1667).